

Hind 10 senti.

ARTSUMDI.

E·N·K·SUVIDUSTUSTE HÄÄLEKOVENDAJA.
4. JULIL 1929 AASTAL.
I MASTAKRIK.
N:o 3.

Poor hommisi.

muutustasustustel õ auhoma
seamne.

Taevan sooride tukanded tuliniidid
igatustöömi, ostustööna.
Maa jämmer, verev
silmin sünmitusvalud -
O, kuis laulu ta tulutab
pisarpuvara oote!

Läeb mägiteele
sammun hommikuha,
silmin valguse mlem - inime,
pääksel ühtale paeg.
Täuseb ukraina, loomisvärinad
tulisen verev.
Olakut sammude kaja,
rõõkub mägide rahutuslaul,
Siur on sünmiturööbi,
loomisvara on püha.

Lüsk on langend:
avat valguse läte.
Hoisake hommiku lõöma!

Teid jaan ali loova tulise lähe.
Püha on avarusiha -
täuse, lenda!

sest, 13. IV 29.

Robert Grauberg.

Mida me kardame.

Egutusauhind.

Ega me surma karda,
me'i kardinud enne syndimist ka olemata olla.

Ega me si karda
hää on närra ja nuttagi minna ja tulia.

Ega me võllut karda,
kui oleks vaid kardideed: võsta väl sura.

Ega me kannatust karda,
kui ta meid ainult nii pugliseid kattei si mura.

Kardame elutsemist,
seit ta on hall ja ta pole ei surm ega elu.

Kardame elutsemist,
seit ta ei toimusta, ega loo rioomi ei velu.

Ega me surma karda,
hää oli enne syndimistki alemata olla.

Ega me si karda,
vaid valu, mis ei surma, ega lase end suruda alla. Alma Kaal.

Noorte luuletu võistluse tagajärged.

Noorte luuletu võistluse "Endla" 30. juunil s.a. aorddati ka testi Noorse lauluõdu poolet korraldatud noorses luuletu võistluse tagajärged. Automaatidel kuuledes ülezantud, avas mag. A. Linni, hindamis komponi töö, nimed ümbritsetud, mis mäldeerivad autori õigennime, esitlusi ja vanaadme.

Automaatkomponi atsuseel on järgmed:

Fauhoma said Väint Grauberg, Kepmäed, Jõzamaa, Vayjumini, illeka poeg" ja Hilmar Wassar, Keesi, Palgamaa, Vayjumini, "Kes" Mauhoma said Bernhard Kanis, Valga, Vayjumini, "Illovi ja N. N., Vayjumini, "Salut au monde"

Egutusauhoma said Alma Kaal, Saaremaakond, Vayjumini, "Lille mure" ja Johannes Kaossaar, Poltsamaa, Vayjumini, "Juxu kuril". Ernest auhinde abiutla komponi mõttel näha anda.

Luuletu võistlusest.

Kuigi luuletu võistlusest osavõt on suur, pole lõplik saan eriti roosas ega väljapaistev. Suur osa võistlyalist on huvipis abitud algajad. Kuid sa ülejäännel teemid on enamasti vähe huvitavad või voim vigane.

Üht ja teist värsket ning lubavat on siin omesti. ja sellepärast ei leia ma, et võistlus oleks ajala korraldet.

Tartus, 22. juuni
1929.

F. Tuglas.

Mahn.

Mõned tähelepanuvõtete sarnad.

Mina, Peter Püssiäär, kes olen tundud siin maailmaja, taikan anda tule alljärgnevate üldadega mõned õpetused, mis on väga oluhased teie väsimust kontidele. Ja mina ei taha seda teha mitte pahipuolsate töötu, ega ka selle lähe all, et utsitada teid parempoolsele, kui teist vast mõned parempoolsed on, - vaid suhtlast haastundmusest teie vastu. Sest mina oleks Nahahoidjale uuru ja osagi Päättelikorajale ja Huvijale vastaline. Minu uus on kõige sobius teile, noored istrad Harjuus; ta ei murru teie konti nagu teeb seda sekkalöömine. Sellepärast ei tule selle päätsirija all mäldla mitte paberossi ega sigarit, mida mõnes lugujad arvavad, vaid see on sõja vadelise tervis. Et mille Pilja Üigekelkuse Sonaramatu perra, vaid reamust ja rahva loodud. Mahvis võib ligi ühele sisse lüüa. Siis tähenedab see seda, et sellatagi on mahu see ja ta ei saa teha muud, kui pühkida higi ja õhvi da. Võlge rohkem liiajäre mahvi eespaistes, muid alljärgnevate üldade ilusanne on selitada mahvit eraklus ja nimelt sotsiaalsete vaevatumate rahvaliheti- õpitaskonna suhtes. Sest just noile liiajärje väga palju mahisi sisse. Õpitaskond on rahvas, kes on jagunenud klassidesse ülemaste ja alamastesse ja mõi ühelgi rahva klassil pole ei töönaître domiinari ega töönaître riäänt, vaid ainult üns mahu mahvi pääde. Järgt püütame tundide arvu suurendada, programme hoiendada, muri õppetunnist jõudu tuua. Siis vahesega napistataanee nii et, vanti mõlemad istrad ja amipäeval voodu püsivad ja jaamipäev enam lõigatakse vaid õpilaste ainuks pühja ja puhkus ongi. Nii on siis mahu mitmeesitõded ja nende tõe tehtud ja eindis modern pedagoogikas tervi vida mitmenugude mahve enrumas. Sojalise Mahvi õudaga. Pääte selle on tervi vida vähemaid mahise nagi: kaitseleidu õppuste mahu, tunninga vastutuskunise mahu, spordivõistluste mahu, tantsukuniste mahu, karikute mahu, roosvõtikunise mahu jne., mida te peate kõik teostama oma paremat eluaastat!

Minul on küll häämet, et selleasened, et laulda maha varega (võig) voiditud troonid - nagu alavat tehtud selvi tel polvedel - te kajutte sunnigale hurras ja selleasened et luageda rahvuslike ja ilmaparanduslikeks hõigandust - mida vanast põrandat all palju tehtud - te niiid pessate jalgpalli ja kajutlate põispüriiga, ega pea enam vibupürist midagi. See näitab, et ilm on arenenud ja sundinud jälle väärtoote ümbertönnang ja et te olete jõ stenagijad ning kajutlate, mis vaja, seit teie ei tea, sellele ilus tuleb viiutada sõruti jalaga naga pallile ja põruda püriparaga naga õlerekatle. Kga minu on hirm, et sari te olete nii üliagrad ja teete kõik virgast, et siis tõuseb tervi vida valgpraktikoid, kes välavad teid enda kaasi, voodustavad teid omavahaka hoidjate uusid, õpetavad jalgpalli läbimise ja sojalise tegemise kõval teile palju hullemast aju. Sest juba on mitmed aastak (10), Eesti (ENK) ringraamat õpetannet teid vestlema Helsingis kui Taaret Koljatiga, et te viskate ta surmata Karlsruhe riidodega (Mõned on väga nüüdlikud ja haredat alusid selle sõbles). Sellepärast siis pandigi puhkuma sarnad, kuhuoleks teid surviridustevile, kus palunud muud kui istus Vanu Mahu Joe, piikkade kuusaledete ja hägedate läbiräädimiste näol, ega palunud palju pide, ega põrvungi hurras hüidmisest. Ent karikutele õpetamise (mahvi) kõval eddat test hullem mahu. Ma lepinne sul sellega, et teile oleks peetud paari tulist sõnet, et vaatane alkoholi on murd ja sellepärast kui te astute korporatsiooni või mõnda tiste hõtrri ajutiselt vdi alaliseks liikmes, äige hukkate jaoma seit see on palt ja muud sarnast. Kga ma oleks üpis turb, et teie karikute endid sissevõlla mõnest eluräämsast i-dealistlikust tundengist ja magistrist novereohu maade pael ja

selges tõha endale, et alkohol ai nult pole mina ja selle ilma piisavate ja vähendustega pesa, et on liisi veel tervi patajoni ja et tuleb võidelda kõige vastu, mis hall ja teatada elanepõm. Armsad sõbrad see on suur mahu!

Nüüs noomin mina teid, mällid noored harskus, et ärge hakanke väärjumalaid orjama. Pidage mulos, et alkohol on mina ja hoidole tema eest, kui tule uit see on teil ilmavaade ja hoik, ning ärge nimet vaatakegi. Tulge kõneku võimalikult sageli ja ütlege seda lausit mitines variatsioonis (variatsioonid on tema ilu), ja kui suvali alete lõpetamud kinnituge seda rahvalegi. Ning kui mõned esitavad teid ja selitavad, et harskus on vääritus terves väärustati reas ja sellenisti tuleb omandada terviklike ilmavaade, mille kujunemisele aitab kaasa ilav noorosoolekumine – siis ütlege: See on selge pahapulsus ja ari vase.

Nüüs noomin ma teid, armsad sõbrad harskusen.

Pärnus 1. juulil
1929.a.

Peeter Picresähr.
Omanahk hoiijate Üni esitaja.

Tõlmetuse

tõõ'tuba.

Walter Krauer

Ott Kauzlaski (OK)

Endel Eken

Karl Praakli.

Ajakirjanudus

"Kartundi" lugejad on eba pilkuheitmed "Pärnu Postimehe" 153:asse numbrisse, kus meie töökaasoleku test käneldasse. Rahjus teib seda luugiseetund ajakirjanike teatud tententsist kihutatuna udga vassivalt - sääl junes nii ömetult, et õra segab spartakistid ja üle-euroopalisult tunitud Berlioni pedaj. professor Sprangeri. Teatavasti teknevad sellased sõna kõlalised klassatsioonid kergesti alkoholi mõjul, muid meie kuvaleküül ei nähtud ühtegi reporteri nokastatud aktsis, nii tuleb arvata, et siin lihtsalt eukse uubitsat harrastada henaya tegemist on, kes veel pole raamatu lugemises Sprangerini jäändund.

467. luecip. Lilna
168. luecip. Olma.

Postimees. Pärnu

Kommunikatsioon. Tartu.

425.	Kollist, Oscar.	Pärnu p.e.g. realgümni.
426.	Kunni, Vladomir.	"
427.	Kunisk, Diedrich.	"
428.	Kurgo, Robert.	"
429.	Kurub, Martin.	"
430.	Lermint, Kristjan.	"
431.	Suöhn, Eduard.	Rähne 2, Pärnu
432.	Meli, Hornsch.	"
433.	Mälrik, Theodor.	"
434.	Okarca, Aessel.	Postre 47, Pärnu.
435.	Osay, Otto.	"
436.	Ostfauel, Richard.	"
437.	Ponomariov, Alexei.	"
438.	Ponkans, Arnold.	"
439.	Taum, Alfred.	"
440.	Tannebaum, Hugo.	"
441.	Füldessmann, Amo. tti.	"
442.	Tohn, Herbert.	"
443.	Töw, Richard.	"
444.	Vaher, Richard.	"
445.	Wermann, Karl.	"

Pärde

446.	Metsakond, Hildegard.	Octi p.e.g. f. jaani.	Pärde ühisgümni.
447.	Kiob, Johannes.	Türi, dokoth postre.	"

Valga

448.	Prisk, Vere.	Piiri 9-5, Valga.	Valga tüt. gümni.
449.	Staun, Eleonora.	Lüva 23, Võru.	Võru tüt. gümni.

Üksokisikud

450.	Annus, Jaak.	Põluste p. ag.	Saare. Noors. Malme.
451.	Ans, Elmor.	" Ann's. Kuningas. P. jaani.	Kirjavalitaja liige.
452.	Eilson, Endel.	Tähe 119-4 Tartu.	"
453.	Hains, Salme.	Postre. 36, Kolga- jaani.	"
454.	Kööv, August.	Narva 4, Valga.	Kesklinnuse.
455.	Köll, Edith.	Liitheri 52-7, Tallinna	Kirjavalitaja liige
456.	Laja, Gustav.	Võru 26-2, Tartu.	Keskusinsinöör.
457.	Leemana, Linte.	Tartu 35, Võru.	Öpeteja. RAK liige
458.	Liites, Alfred.	Filosoofi 9, Tartu.	Võru 318. Malme.
459.	Prima, Aless.	" "	Noorppaide Malme.
460.	Prima, Arnold.	" "	"
461.	Roose, August.	Uus 6, Võru.	Võru 318. Malme.
462.	Steinmann, Rudolf.	Penneja ag.	"
463.	Sitska, Eduard.	Jossi 49, Põltsamaa.	Põltsamaa Noors. Malme.
464.	Sundja, Marta.	Jenabi 9, T-arts.	Kirjavalitaja liige.
465.	Verde, Elmar.	Katarina 6, Võru.	Võru 318. Malme.
466.	Ventsel, Valter.	"	"

467.	Juusep, Liina		Kommunisti gümnu.	Tartu.
468.	Malk, Alma	Peeglate gümnu.	Pärnu.	Täataleste gümnu.
469.	Kuhberg, Hilga	Lihtsasimaa 2b.	Pärnu.	"
470.	Faynebaum, Lydia	Anadeemia 2.	Pärnu.	"
471.	Joets, Lydia	Quitsi 1.	Pärnu.	"
472.	Jõru, Mari	Quitsi 24.	"	"
473.	Tannebaum, Edwina	Anadeemia 2.	Pärnu.	"
474.	Lau, Jacob	Pedulaasjek. Kõhu ag. Saaremaa.	"	"
475.	Oltmis, Richard	Paidi 41.	Pärnu.	"
476.	Pärnu, Gunter	Värne 1.	Türi.	"
477.	Aet, Merita	Põltsamaa ag.	"	"
478.	Simpolaets, Albert	Seun-Pärnu, 2b.	Türi.	"
479.	Eller, Teofilia	Paidide 6.	"	"
480.	Kägi, Kreenia	Qia 2.	"	"
481.	Pithson, Paul	Larpa a/ kivi- ja p.ej.	"	"
482.	Mass, Jaan	Türi ühi gümnu	"	"
483.	Sturmman, Alessandr	Reutjavalli 2b.	Wöru.	Wöru peegl. gümnu.
484.	Zimmermann, Anita	Jodja 17.	Tartu.	E. M. R. S. Tütar. gümnu.
485.	Sturmman, K.	Reutjavalli 2b.	Wöru.	Hansuvelti gümnu.
486.	Visser, Karl	Kudina postag.	"	L. Puffeni gümnu.
487.	Pormeister, Klaudia	Vabadeuse 4.	Tartu.	Üliojo. Keskusühendus.
488.	Weiß, Ida	Vana-Võru.	Viljandi.	Tartu peegl. realgümnu.
489.	Kangilaski, Otto	Luvestu 20.	Tartumaa.	Opitaja.
490.	Punk, Anneli	Kontanäs.	Pärnu.	Tartu lämmitoogümnu.
491.	Tuttelberg, Elfriede	"	"	Tartu tatare. gümnu.
492.	Tuttelberg, Ilmar	"	"	Pärnu tütad. gümnu.
493.	Anso, Jeeda	Vana-Elisabeti 19.	Pärnu.	Pärnu tüt. gümnu.
494.	Anso, Renate	"	"	"
495.	Anso, Marie	"	"	Tallinna peegl. gümnu.
496.	Waldmang, Alfred	Heeringa 4-10.	Tallinn.	Üliojo. Keskusühendus.
497.	Tasso, Ilse	Raeafi mõis.	"	"
498.	Kerem, Karl	Kastani täi 29-1.	Tartu.	"
499.	Saav, Johannes	Tori.	"	"
500.	Taep, Emilia			
501.	Gellhaar, Ade	Peadi, mäis.		
502.	Alleguppu, Heidra	J. Trulleri gümnu.	Tartu.	
503.	Andreas, Helvi	Lehtke maajõpidekool.		
504.	Klugman, Julie	Vana-Satbla riigimäis.		
505.	Hoppe, Anna	Vabadeuse 2.	Võru.	
506.	Raimaa, Siiman	Lääneemaag. spet. semin.		
507.	Faltmaa, Hilda	Karuelli 15.	Pärnu.	
508.	Matekin, L.	Louna 7-12.	Pärnu.	
509.	Schein, O.	Kuninga 1.	Pärnu.	
510.	Kuusner, Türi	Positi 4.	Pärnu.	
511.	Wirtanen, Sini	Positi 4.	Pärnu.	
512.	Ugur, Arel	Järvselja 14		
513.	Zonson, Sergei	Pühavaimu 2b.	Pärnu.	
514.	Antomick, Harold	Riutli täi.	Paidi.	
515.	Rieg, Mectia	Käma täi 14.	Pärnu.	Pärnu 10. Kälegümnaasium.
516.	Martin	Riutli 29.	Pärnu.	Pärnu 10. Kälegümnaasium.
517.	Kurrik, Joh.	Taali 17. el. algkoof.		
518.	Frax, Alexi	Portum aseahella		
519.	Cennvalt, Anna	Kolgi 41.	Pärnu.	
520.	Lott, Elisabet	Brackmani 9.	Pärnu.	
521.	Urek, Koidala	Vilmsi 41-5.	Tallinn.	
522.	Jogi, Muta	Elisabeti 33.	Pärnu.	
523.	Altas, Ilda	Elvaaletri 33.	Pärnu.	
524.	Anderson, Hilda	Kue täi.	Pärnu.	
525.	Parson, Armielle	Kõenga Rabavere		
526.	Vetting, Kara	Talthee		
527.	Loop, Ilmarie	Pärnati.	Pärnu.	
528.	Laurits, E.	Snigu posti agent.		
529.	Tamberg, Hilda	Pingi 36.	Pärnu.	
530.	Uim, Voldemar	Pingi 36.	Pärnu.	
531.	Juri, Arved	Prõmenaad 24.	Pärnu.	
532.	Jaske, Marta	Qa 1-3.	Tartu.	
533.	Martinson, Ellen	Talke 83-1.	Tartu.	
534.	Kult, Leida	Espelase 13.	Pärnu.	
535.	Sardo, Helvi			
536.	Nummel, Lydia			
537.	Madal, Arnold			
538.	Kurul, Martin			

juubelikongress i töökorterel

avab esmasp. kell 9.28 A. Oksa.

Esimestena referentivad prof. P. Pöld ja mag. A. Annõ teem. le: „Kõrku-
töötatud meie tänapäeva sotsiaalna ideooloogiat ja selle arenemise tõttust.
sõltuseni.”

Prof. P. Pöld lerab, et meil on tänapäeo puhje kultuur, ent puudub
kultuur. Meil vajab tõrge ühes ringkonnas ühe külgsel füüs. tõst
kultuuri, teises mamonossasi, polütrössel alal võimudeoloogiat,
kunstis cerataksse põntsipi: kunst Kunsti närest; igal klassil

ja kihl on oma rõiblus jne. Kõrgel sellel
on raks peapõhjast: individualism ja intellektua-
lism. Kõrkuvaltes toonab referent teobemis-
tavet, mitte uinot mõisttunga punellement;
kuna mõistus üksi mera põesta ei jõua, eeld
apab seguni umbrootti.

P. Pölli väitele üldjognis kirjutab alla
ka teine referent. Individualismi kohta väi-
stab A. Ann, et suugi selline elusõritus oon-
tub mitmete pahede põhjuseks, siiski ei tõr-
vitus see vältess mitte olla ka tulevikus, vaid
individualismilegi võib ehitada positiive kultuuri
hoone. Eriti leidis A. Ann poold allasüpp-
eramist meie rahva üldilmasaateliise lära-
pinna töötmine vajadus.

Edasi peatub Dr. Roos Eesti kooli karsus-
kõpmuse valikorra juures, kus selgitas ajaloolise tagasivaates karsusöpeture
kooli õppekavade rütmist ja leidis lõpus kõige otsstarke koharema olema,
kui karsusarja käsiteletassee ühendudes sga kooliõppesainega. Ülejisse 5 kars-
kusöpetus ei leidnud referendi poold soovitamist.

Tiimasena kõneles mag. Al. Elango «Noorpõde suhtest karsumõtte-
le,» analüüsides esmalt neid põhjusi, mis noori alkoholismi küüri melli-
tob, kuna ettehande teires pooles andes ülevaate meie noorsooorganisatsioonide
karsumõttest. Selges, et sõin meie noorsoo-organisatsioonid edendavad kars-
kusõod – ühed enam, teised vähem. Ja meie Noorsoo Karsuslüt on omalülit
meeskonna suurusega valvaarvuga võrdedes noolateralwa Soome omast 3–4 kord-
da rohkem.

Mõneruguste lühidate sõnavõttude järgi pildistati kongressist ora-
võtjaid ja mindi sünd lõunavahelale

Suri pidustuste muljeist

on meile lähesti kõnelemissid pidustuste vastutaja direktor
ma O. Mälk ja E.N.K.-liidu esimees mag. Al. Elango.

Direktor O. Mälk puudab suripidusturi kui ~~sugusid~~ seengusid täiesti,
leides, et konkurentide alati liikumist edendavad ja innustavad.

Tänavuti suripidusturi tulub pidada kordaläinuks nii sisuliselt kui kvalitu-
selt. Praeguse aja noored oskavad välistt hästi erineda, samuti olakse sisuliselt
palju enam kaalukamad kui endisel aastail. Ka noorte ja vanade vahel korra
luomulikus kujunemiseni aitavad suripidustused kaasa, kuna sõnavõtmised
järjest meie vahelkorda selgitavad ja lähemale viivad.

Kuid selle „tugava filosoofiumise“ kõval peab suripidusturil esinema enam
mitme keridust meelaliste erinevateks voodaliste mälest vahelises leeduses jne. Slogu
piirk talv taas istunud noored olles meelelots astunud välja õhuvaesetist saali-

den. - muuse töodusesse. Heab nõvete otsi ka vanade rakendamiseks kasutame kõiki töövõtteid ja metodeid, mit kuidas kollegi juures mõjub. Siuna neid suvi pidustused alid esimesel, tuleb neid hästi kordata õnnitluseks pülaaga.

Mag. H. Elango ütleb suvi pidustustest järgmisest:

"Pean suvi pidustusti ühes paremaks muusoo eneseavalduuse vormiks.

Sün on elunuenduslik läbu läbipõimitud intensiivse vaimlike tööga. Sarnased pidustusti tuloks korraldada edaspäigi, kuigi mitte väga sageli. Olavas tuloks veel enam rõhutada vaba-ähu läbustusi. Kui juures tuloks hoiduda ülesvõtmise eest, nagu see kahjuks aset leidis sekk, pidustuste konkurentsemise tõttu Kapselus-lükumise juriidikongressiga.

See kord seda pidustusi pean kõigiti önnestumiseks, nii hästi vaimiselt, majanduslikult, kui ka osavõtu puolest. Kuigi kõik, kes ette osavõtjaks registreerivad, ei saabundud, tõnis tegelikult osavõtnute arv minu arvates üle 300., millist võib pidada kultaltki suures. Majanduslikult önnestus paremisi Kunstiakti jäätles ümbes samasuuruse ülejaagi kui laeva-ait pundujaagi. Haridusministeriumi töötustest (200 kr) jatkub luodetavasti mündi Kulude kattiks. Nooruslikust värskeust ja vaimli-

Ilm. Elango - jaata nii
või vaata naa (inductiivselt
või deduktivselt) meenus pole
jaovastus viinata

sert elevusest ei näind igatahes pundi elevat."

Suvi pidustuste II täokoosolek

peeti pühapäeva hommikupoolel. Esimesena andis mag. G. Aunis ajaloolese ülevaate elutande arengut elevoru sessiokorras, rändes käsitles eriti modernelutande harmoniat. Järgmine referent joh. Barhamus peatus vastseli voodnudil unus lundis sing leidis, et kuigi üldsest Whittakerse kaasaja lundel eluvõõrsust siski on lundel täielikelt just elule lahene nud. Tänaspäeva lundel raportatess olid Walt Whitman ja Emile Verhaeren, kes esimestena viisid lundesse tänapäva elutundi ja res on valgustannud tule-

Mag. A. Aunis
(ootlob sündesilma
idealistlikku materialistlikku
sotsialistlikku natsionalistlikku
jne. jne. elutende vahel.)

kontserna tund sajudele pärilt tulipatille.
Eesti lundessegi on nende mõju ulatand.

Viimaseks kõnelas Dr.med joh.

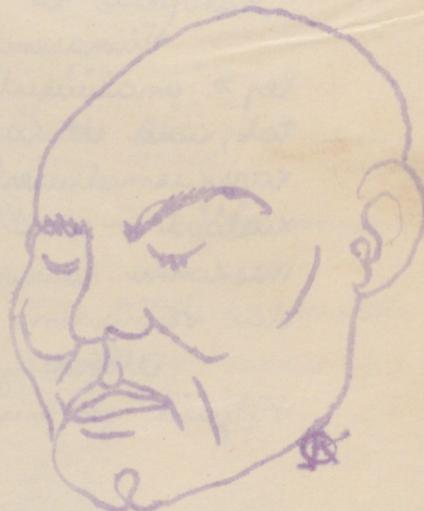
Nilm - R. Noorsoo Harruküudu esimene esimese «Noorsoot ja Euroopat», entledes neid alaid ja asteid, milliste viljelmine peaus täitme noored rõõmu- ja õnnetundiga.

Dr. J. Plem, kui
taavisugu ja elu
rõom.

{ Toimetus:

Eduard Lüsen, Walter Krämer, Vidur Ollup, Karl Praanli.

joh. Barhamus:
Ränd vaskjevalts
pole mitte rüppel äuna
mahalaomine riimapuu!